

עיונים בספירת העומר

1. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה סימן קיד סעיף ד
אם אמר מוריד הגשם בימות החמה, מחזירין אותו וחוזר לראש הברכה; ואם סיים הברכה, חוזר לראש התפלה. ואפילו במקום שצריכים גשם בימות החמה, אם הזכיר גשם במקום טל, מחזירין אותו. (וכן אם הזכיר גשם וטל נמי מחזירין אותו) (בית יוסף בשם הרמב"ם והרא"ש והטור)
2. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת תענית פרק א הלכה א
תני נתפלל ואינו יודע מה הזכיר. א"ר יוחנן כל ל' יום חזקה מה שהוא למוד הזכיר מיכן והילך מה שצורך יזכיר.
3. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה סימן קיד
בימות החמה, אם נסתפק אם הזכיר מוריד הגשם אם לא, עד ל' יום בחזקת שהזכיר הגשם, וצריך לחזור.
4. תוספות מסכת מנחות דף סו עמוד א ד"ה זכר למקדש
עוד פסק בהלכות גדולות, שאם הפסיק יום אחד ולא ספר – שוב אינו סופר, משום דבעיא "תמימות". ותימה גדולה הוא, ולא יתכן.
5. תרומת הדשן סימן לז
שאלה: אם ספק לאחד, אם ספר לילה אחת או לאו, האיך יעשה מכאן ואילך, יספור בברכה או לאו? תשובה: יראה דיספור בברכה מכאן והלאה, ולא מבעיא אם נזכר ספיקתו ביום ההוא, שאז ודאי צריך לספור ביום בלא ברכה, מתוך הספק, ושוב יספור בשאר הלילות בברכה. והכי נהגינן אפילו בודאי שכח בלילה לספור, וסופר ביום בלא ברכה, סופר שוב בברכה, דמיקרי שפיר תמימות, הואיל ולא דיילג יום אחד לגמרי, אלא אפילו אם לא נזכר הספק עד לילה השנייה, אעפ"כ סופר בברכה מתוך הספק, ואף על גב דבודאי שכח יום אחד כו', נהגינן כבה"ג דכתב, שכח יום אחד שוב אינו סופר, פ"י בברכה, דבלא ברכה מאי נפקא מינה.
6. טור אורח חיים הלכות תפלה סימן קיד
והר"ם מרוטנבורק היה רגיל לומר בשמיני עצרת ברכת אתה גבור תשעים פעמים עד משיב הרוח ומוריד הגשם כנגד ל' יום שאומר אותו ג' פעמים בכל יום, ועכשיו אם היה מסופק א"צ לחזור.

וה"ר פרץ ז"ל כתב לא חזינא לרבנן קשישי דצרפת דעבדי הכי, שאין הנדון דומה לראיה דהתם טעמא משום שהוחזק ליגח ואם הוחזק ג' רחוקות כ"ש בג' קרובות, אבל גשם שנתקן בתפלה והדבר תלוי בהרגל לשונו לא אמרינן הכי.

7. תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף כג עמוד ב

משנה: איזהו תם ואיזו מועד? מועד כל שהעידו בו שלשה ימים... דברי ר' יהודה רבי מאיר אומר מועד שהעידו בו שלשה פעמים...

גמרא: מאי טעמא דר' יהודה? אמר אביי תמול חד מתמול תרי שלשום תלתא ולא ישמרנו בעליו אתאן לנגיחה רביעית רבא אמר תמול מתמול חד שלשום תרי ולא ישמרנו האידנא חייב. ור"מ מ"ט? דתניא א"ר מאיר ריחק נגיחותיו חייב קירב נגיחותיו לא כל שכן...

8. בית יוסף אורח חיים סימן קיד

ורבינו הגדול מהר"י אבוב ז"ל כתב שטעמו של ה"ר פרץ משום דלא דמי דהתם שהוא לטבע רע שזה השור [הוא נגחן] הנה כשיעשה הנגיחה בקרוב מורה שהוטבע בו זה בקנין, מה שאין כן אילו היה עושה אותו בהרחקה שיש לנו לומר בכל אחד מהם מקרה הוא אבל כאן הדבר תלוי בהרגל הלשון והלשון אינו מורגל כל כך כשיעשה דבר אחד בקירוב.

9. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן סד סעיף ד

היה עומד בוכתבתם, ואינו יודע אם בוכתבתם שבפרשה ראשונה אם בוכתבתם שבפרשה שנייה, חוזר לוכתבתם שבראשונה. וה"מ שלא התחיל למען ירבו ימיכם, אבל אם התחיל למען ירבו ימיכם אין צריך לחזור, דסירכיה נקט ואתא.

10. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה סימן קיד סעיף ט

אם ביום ראשון של פסח אומר ברכת אתה גבור עד מוריד הטל צ' פעמים, כנגד ל' יום שאומר אותו ג' פעמים בכל יום, משם ואילך אם אינו זוכר אם הזכיר גשם הרי הוא בחזקת שלא הזכיר גשם, ואינו צריך לחזור.

11. משנה ברורה סימן רטו

כתבו האחרונים דאפילו יש ספק ספיקא להצריך ברכה כגון ספק אכל כזית או לא ואת"ל לא אכל שמא הלכה דעל בריה אפילו פחות מכזית מברכין אפ"ה ספיקו להקל ולא יברך:

12. שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תפט סעיף ד

מי ששואל אותו חבירו בין השמשות כמה ימי הספירה בזה הלילה, יאמר לו: אתמול היה כך וכך, שאם יאמר לו: היום כך וכך, אינו יכול לחזור ולמנות בברכה; אבל קודם בין השמשות, כיון שאין זמן ספירה אין בכך כלום.